

кәсіпкердің әрбір өтінімін жеке бағаламайды, ал серіктес банктерге белгіленген лимиттер шеңберінде бағдарламалардың өлшемдеріне сәйкес келетін кредиттер бойынша кепілдік алуға рұқсат береді. Бұл кепілдікпен берілетін кредиттерге өтінімдерді қарау мерзімін едәуір азайтады; кәсіпкер-қарыз алушылар ұсынатын құжаттар пакетін қысқартады; кепілдік бойынша екі рет шешім қабылдауды болдырмайды (екінші деңгейдегі банк пен Қор тарапынан) [4].

2018 жылға қарай БЖК-2020 іске асыру шеңберінде жобалардың саны бойынша 2014-2017 жылдары өсім қарқыны 150%-ға және қаржыландыру сомасы 182%-ға жетіп, кредиттердің жалпы сомасы 9076 млн. теңгеге 29 жасқа дейінгі жас кәсіпкерлердің 805 жобаларына ішінара кепілдендіру жүзеге асырылды. Өңірлік бөліністе 2014-2017 ж.ж. жас кәсіпкерлердің бизнес-жобаларына ішінара кепілдік алғандардың жалпы санындағы ең көп үлес Астана қаласына (осы кезеңде орташа алғанда 12,9%), Атырау облысына (11,7%), Алматы қаласына (10%) келеді.

Сонымен қатар, 2014-2017 ж.ж. жас кәсіпкерлердің бизнес-жобаларына ішінара кепілдік берудің жалпы көлеміндегі ең үлкен үлес Астана қаласында (орташа алғанда осы кезеңде 14,5%), Алматы облысында (14,2%), Алматы қаласында (12,3%) тіркелген. Салалық бөліністе 2015-2017 ж.ж. ішінде ішінара кепілдік берілген жас кәсіпкерлердің бизнес-жобаларының жалпы санындағы ең үлкен үлес өңдеу өнеркәсібіне (25%), көлік және қоймалауға (22,9%), өзге де қызмет түрлерін ұсынуға (20,5%) келеді. Осы кезеңде жас кәсіпкерлердің бизнес-жобалары үшін кредиттерді ішінара кепілдендірудің жалпы көлемінің ең үлкен үлесі осы салаларға да бағытталған [1-4].

Қазақстандағы жастар кәсіпкерлігін қаржылық қолдаудың қолданыстағы моделінің негізгі элементтері және оның тиімділік параметрлері осындай. Жүргізілген талдау жастар кәсіпкерлігін кешенді қолдаудың және осы бизнес-сегментті мамандандырылған нысаналы қаржыландырудың арнайы қаржы құралдарының жоқтығын көрсетті.

References

1. "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-ның Қазақстанда және оның өңірлерінде 2014 жылғы шағын және орта кәсіпкерліктің даму жағдайы туралы есебі. - Алматы, 2015 ж. - 160 б. // URL: <https://damu.kz> (өтініш берген күні: 15.04.2019)

2 "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-ның Қазақстандағы және оның аймақтарындағы шағын және орта кәсіпкерліктің 2015 жылғы даму жағдайы туралы есебі. - Алматы, 2016 ж. - 133 б. // URL: <https://damu.kz> (өтініш берген күні: 15.04.2019)

3 "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-ның Қазақстандағы және оның өңірлеріндегі шағын және орта кәсіпкерліктің даму жағдайы туралы есебі. - Алматы, 2017 ж. - 115 б. // URL: <https://damu.kz> (өтініш берген күні: 15.04.2019)

4 "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-ның Қазақстандағы және оның өңірлеріндегі шағын және орта кәсіпкерліктің даму жағдайы туралы есебі. - Алматы, 2018 ж. - 118 б. // URL: <https://damu.kz> (өтініш берген күні: 15.04.2019)

Еуразиялық экономикалық кеңістіктегі сандық технологияның маңыздылығы

Г.Ш.Шайхисламова

Экономика және бизнес магистрі, аға оқытушы

Gulsara.75@list.ru

Қорқыт Ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университеті

Түйіндеме: Мақалада қазіргі жаһандық экономикалық қатынастардың толыққанды үдерісі кезінде мемлекеттің экономикалық өсу траекториясын жаңа бағытта яғни интеграциялық процесте сандық технологияларды мемлекетаралық өзара ынтымақтастық аясында экономиканың барлық салаларына енгізе отырып, бәсекелік қабілеттігін арттыру, маңыздылығы ашылады.

Кілт сөздер: интеграция, Еуразиялық экономикалық одақ, бәсекеге қабілеттілік, оңтайландыру, өндіріс, экономикалық өсу

Сандық технологиялар Қазақстанның бәсекеге қабілетті отыз елдің қатарына көшудегі инновациялық дамуының жаңа технологиялық ашылулар арқылы экономикалық өсу қарқынының факторы ретінде өмірімізге енді.

Қазіргі уақытта әлем қарқынды технологиялық өзгерістерге енуде. Цифрландыру мемлекеттің бәсекеге қабілеттілігінің және оның дамуының негізгі факторы. Әлемдегі жетекші елдер өздерінің сандық технологиялары арқылы техникалық құжаттарын жекелеген бағыттар бойынша дайындайды. Мысалы Сингапур көлік саласын 2050 жылға қарай 50 пайызға электрлендіруге көшіретіндігін айтады. Германияда сандық жаңару барлық саланы қамтып отыр, атап айтқанда мемлекеттік сектор, экономика, мәдениет, білім, ғылым. Қазақстан да жаһандық үдерісте халықаралық ұйымдар шеңберінде де және ел ішінде сандық технологияны игеру барысында бірнеше салалардың кезеңдік бағыттарымен жүргізуде.

«Цифрлық Қазақстан» бағдарламасының мақсаты да сол халықтың өмір сүру сапасын жаңа технологияларды қолдану арқылы арттыру. Ол басты бес негізгі бағытта: 1. Еңбек өнімділігін арттыру және капиталдандыру «бұл мына салаларда: өнеркәсіп, электроэнергетика, АӨК, көлік және логистика) 2. Азаматтар мен бизнес сферасы үшін сандық мемлекет құру Ол дегеніміз ашық, таза, қолайлы мүмкіндіктерді әрбір азаматқа кез келген уақытта және он лайн режимінде ұсыну (денсаулық саласы бойынша – денсаулық паспорты, білім саласы бойынша- электронды журнал және күнделік, сонымен қатар бала бақша кезегіне тұру автоматтандырылған кезектіліктің сақталуы бұл мемлекеттік қызметтің көрсетілуінің ашықтығын көрсетті). 3. «Сандық Жібек Жолын іске асыру» бұл жылдамдықты ғаламтормен қамтылу және киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету барысындағы бағыттар 4. «Адами капиталды дамыту» халықтың сандық сауаттылығын арттыру және күзіреттілігін қалыптастыру. 5. «Инновациялық экожүйені құру» технологиялық кәсіпкерлікті дамыту және бизнес, ғылыми сфера, мемлекет арасындағы тұрақты сандық байланыс орнату.

Осы бағытта «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы арқылы еліміздің барлық өңірлері мемлекеттік қызметті ашық және кез келген мезгілде алып отыр. Алыс шалғай елді мекендер мобильді қосымша көмегімен қызмет түрлерін қолдануда. Дегенмен де ғаламтор желісінің жылдамдығы толық қамтылмаған өңірлерде мәселелер кезең кезеңімен шешуді қажет етеді.

Біріккен Ұлттар Ұйымы есептілігі бойынша ақпараттық коммуникациялы технологиялар дамуының негізгі әлемдік рейтингінде - ICT Development Index - Қазақстан 2016 жылы өз жағдайын 2015 жылдан бастап өзгертпей, 175-тен 52-ші орынды иеленді. Бағдарламаны және басқа да стратегиялық бағыттарды іске асыру нәтижесінде ел рейтингте 2022 жылға қарай 30-орынға дейін, 2025 жылға қарай 25-орынға және 2050 жылға қарай 15-орынға дейін көтеріледі деп көрсетілген [1]

Қазақстан жаһандық үдерісте халықаралық ұйымдар шеңберінде Еуразиялық экономикалық одақтың 2025 жылға дейінгі цифрландырудың кезекті бағыттарын мемлекет басшылығы деңгейінде белсенді қатыса отырып қабылдады. Еуразиялық интеграцияның мақсаты бұл мемлекеттер арасындағы ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттігін арттыру, жаңғырту, бірлесу арқылы сандық экономиканың жаңа технологиялық өсімін қамтамасыз ету. Аса маңызды мән беретін бірлесе атқаратын ірі жоба «Сандық экономика» және «Сандық Евразия». Бұл бағдарлама Еуразиялық экономикалық кеңістікте тура нейроцифрлық технологиялар мен платформалар, сымсыз байланыс технологиялары, биометрия, виртуалды және жасанды технологиялар, электронды үкімет, желілік қауіпсіздік қолдану арқылы жүзеге асады.

Сандық технологиялық жүйе жағдайында өндірістік және сауда қуаттылығы ғаламтор кеңістігінде жүру арқылы шектеусіз, масштаб эффектісінің қызметін желілік эффект атқарады. Қазіргі заманғы кәсіпорындардың жалпы түрде үш маңызды трансформациялану бағытын айтуға болады: клиенттермен, жабдықтаушылармен, серіктестермен өзара қарым- қатынас қағидаларын, қызметтер мен өнімдерді ұсынудың шарттарын қайта қарау арқылы бизнес үлгінің өзгерісі, серіктестер мен контрагенттердің желілік форматта жаңа технологиялық инфрақұрылымын қалыптастыру. [2.]. Қазақстанның Дүниежүзілік сауда ұйымына кіруімен сыртқы нарықтарда бәсекеге қабілеттілікті арттыруға қойылатын талаптар да күшейе түсті. АҚШ, Канада, Австралия сияқты дамыған елдердің тәжірибесі көрсеткендей, сандық технологиялар осы дәстүрлі саланы түбегейлі өзгертеді. Қазіргі заманғы геоақпараттық жүйелер түрлі көздерден алынатын үлкен деректер топырақтың құнарсыздануынсыз, сонымен бірге ресурстарды ұтымды пайдалана отырып, жоғары егін алуға мүмкіндік береді. Өнеркәсіптік интернет заттар қашықтан басқарылатын автоматтандырылған фермалар құруға мүмкіндік береді. Логистиканың дамыған жүйесі мен электрондық сауда өзінің сапасын сақтай отырып, тіпті шағын фермерлік шаруашылықтарға түпкілікті тұтынушыға дейін ауыл шаруашылығы өнімдерін жеткізудің өзіндік құнын төмендетуге мүмкіндік береді. Бұл ұлт денсаулығын сақтау тұрғысынан да, экспорттық әлеуетті іске асыру тұрғысынан да экологиялық таза өнім өндірісін сақтау мен дамытудың маңызды факторы болып табылады.

Микродеңгейде сандық технология кәсіпорындар үшін трансакциялық шығындарды төмендету, шығындардың құрылымын оңтайландыру және басқару әдістерінің тиімділігін арттыру үшін шарттар құрады. Ұйымның бизнес үдерісіндегі сандық технология өзгерісі қызметкерлерді ынталандыру үшін еңбек өнімділігін басқару үшін маңызды болса, ал макродеңгейде мемлекеттің экономикалық дамуының жаңа бағыттарын таңдау үшін қолданылады ол өз кезегінде ақпараттармен жылдам алмасуға, инвестицияны тартуға қолайлы орта қалыптастыруға, халықтың өмір сапасы мен тұтыну деңгейін арттыруды қамтамасыз етеді. Осы бағытта Еуразиялық экономикалық кеңістікте бірыңғай қаржылық орталық және бірыңғай төлем валютасына шығу өзекті болып отыр. [3.].

Бизнес-үлгінің өзгерісі жұмыс жасап тұрған бизнестің сандық өзгерісіне, сандық бизнестің жаңа бағытын құруға жаңа тың идеялар қалыптастыру арқылы, бизнес үдерісінде электронлы коммерция платформасын құру негізінде жекелеген бөлімшелер арасында контент алмасу арқылы үдерісті қамтамасыз етеді. Егер бизнес сандық трансформацияның өсу нүктесін қалыптастырса, мемлекет деңгейінде мемлекет аралық сандық жүйеде бизнестің белсенділігі артады.

Еуразиялық экономика жағдайында серіктестердің өзара әрекеті рыноктағы құндылықтарды сату-сатып алу процесіндегі интеллектуалды меншікті және ақпараттық ресурстарды интеграциялауды талап етеді, маркетингтік ресурс экономикалық өсу факторы болып табылады, яғни өндіріс процесін жүргізу үшін қажетті құралдар (жаңа тұтыну мен ұсыныстарды құру), бөлу (құндылықтар қозғалысының құралы ретінде) және қолдану (бренд, күтілетін құндылықтарды алудағы қанағаттанушылық). «Экоорта – Адам – Өндіріс – Қауіпсіздік» жүйесіндегі уақыт және кеңістікте шектеулі қолданатын барлық ресурстардың түрлеріне оңтайландыру жүргізе отырып, сұраныс пен ұсынысты реттеу және оның теңесу жағдайын қалыптастыру. Сандық технология жағдайында тұтынушыға бағыт беру қағидасы қалыптасады бірақ ол қағида тұтынуды жекешелеу. Объективті бағалау үшін маңызды болып маркетинг нәтижелерін (шығындарын) бағалау процесінде маңызды көрсеткіштер жиынтығы және олардың жеткіліктілігі туралы мәселе табылады.

Бұл жағдайда маркетингтік процесті сандық түрлендіру мәселелерін тұжырымдау мен шешудің келесі аспектілеріне назар аудару қажет: 1. Тұтынушылар мен тұтынушылар құндылықтарды құрудың және пайдаланудың белсенді қатысушылары болып табылады. 2. Клиенттермен жұмыс түрлерін қамту жиілігін және жиілігін өзгерту, бұл дұрыс ұсынысты жоспарлауды сауатты жүргізуді білдіреді. 3. Клиенттердің қажеттіліктерін қанағаттандыру үшін сандық арналар мен құралдар жиынтығын жоспарлау және оңтайландыру. Бұл кеңістіктік ерекшеліктерді, уақыт пен орынды ескере отырып, клиент пен компанияны цифрлық қамтамасыз етуге дайындығын бейімдеу. 4. Қажетті, сапалы мазмұнды тұжырымдай және таба білу. 5. Фирманың брендинг саясатына сәйкес тұтынушы мазмұнын құруды ынталандыру. 6. Әлеуметтік желілерде клиенттердің қатысуын қолдау. 7. Оларды пайдалану нәтижелері үшін төлем индикаторлары жүйесін ескере отырып, жаңа медиа нұсқаларының жиынтығын құра және модельдей білу. 8. Клиенттің өз көзқарасын қорғау үшін онымен байланысты ұйымдастырған кезде сандық технологияларды игеру жылдамдығын ескеру. 9. Тұтынушымен шоғырландыру және онымен жұмыс жасайтын жеке тәжірибені ұйымдастыру. 10. Сандық арналар мен медианы пайдалану туралы мәліметтер мен мәліметтерді жинақтау. [3.]

Цифрлық технологиялар түбегейлі жаңа ақпараттық өнімдер мен қызметтерді құруға мүмкіндік береді, транзакция шығындарын азайту кезінде сатылымның өсуіне ықпал етеді; жаһандық нарықтарға қол жеткізуді жеделдету, үнемі тікелей байланыстар мен олармен жеке қарым-қатынас жасау арқылы тұтынушылардың қажеттіліктерін жақсы түсіну. Сандық түрлендірудің, еуразиялық экономикадағы маркетингті басқару процесін цифрландырудың негізгі міндеттеріне мыналар кіреді: цифрлық технологиялардың жедел даму процесін зерттеу; Алайда, цифрлық экономика жағдайында маркетингті басқару процесінің трансформациясының теориялық аспектілері жеткілікті зерттелген жоқ. Тұтынушылар сандық арналарда үлкен көлемде деректер қалдырған кезде деректер көлемінің қарқынды өсуіне талдау жасау және оларды дұрыс шешуге көмектесетін мәліметтерді табу үшін оларды өңдеу өте қиын; маркетингтік теорияны, цифрлық технологияларға негізделген маркетингтің инновациялық құралдарын, бизнестің қажеттіліктерінен дамудың артта қалу себептерін анықтау; бәсекелестіктің арту себептерін зерттеу. Ақпаратты басқару және тиімді ақпараттық саясат құру мәселесі Еуразиялық экономикалық кеңістік аясында да туындайды.

ЕАЭО-ға мүше барлық елдер үшін ақпараттың ғылымға және қоғамдық санаға әсері соншалықты терең, ол «ақпараттық революция» ұғымына сәйкес келеді. Еуразиялық білімнің архитектурасында білім мен ақпарат цифрландырылған және серіктес университеттерге электронды байланыс арқылы беріледі. Білім беру іс-әрекетін сандық түрлендіру университеттерге курстарды ғаламторда толығымен орналастыруға мүмкіндік береді, қашықтықтан оқыту мүмкіндіктерін кеңейтеді және білім беру құралдарының даралануы мен икемділігіне ықпал етеді. Сонымен бірге

студенттерді үлкен ақпараттық ортаға бағыттау мәселесі туындайды. Оның шешілуіне брендингтің басқарушылық тұжырымдамасы болып табылатын білім берудің маркетингтік цифрлық құралдары көмектеседі. Университет брендінің ақпараттық қолдауының арқасында оның коммуникациялық мүмкіндіктері мақсатты аудиторияға қол жетімділікті едәуір кеңейтеді. Бұл еуразиялық білім беру кеңістігіндегі университеттік желілік өзара әрекеттестіктің коммуникациялық стратегиясында көрінеді. [4.] Маркетингтік ақпараттық жүйе университет брендінің негізгі параметрлерін қолдауды, жинауды, өңдеуді және талдауды, жүйенің деңгейлеріне сәйкес топтастыруды және брендтік құнды бірлесіп құру процесіне біріктіруді қамтамасыз етеді. Бұл тұрғыда Еуразиялық білім беру кеңістігіндегі университеттердің өзара әрекеттесуін ақпараттық қамтамасыз етудің рөлі өте маңызды болады және белгісіздік факторларын деңгейлеуге жағдай жасайды. Университет брендінің негізгі параметрлерін талдау маркетингтік ақпараттық жүйенің жұмыс істеуі үшін тиісті жағдайлар жасау қажеттілігін көрсетеді. Мұндай жағдайлар мәліметтер банкін білім беру қызметін желілік қайта құруға бейімдеуге және университеттің брендінің әлеуметтік-этикалық әлеуетін арттыруға алғышарттар жасауға мүмкіндік береді. Ресурстарды үнемдеудің ережелері мен институционализм негіздерін қалыптастырудағы шетелдік және ресейлік тәжірибені талдау ресурстарды үнемдеудің маркетингтік механизміне тән субъективті және объективті процестерді синтездеу қажеттілігін, ең алдымен, оның маркетингтік категориялары мен ресурстарды үнемдеудің параметрлерімен белгіленетін объективті сипатына байланысты анықтауға мүмкіндік береді; екіншіден, басқарудың әртүрлі деңгейлерінде ресурстарды үнемдеу әсерін ұйымдастыру әдістері мен әдістерінің субъективті сипаты. Бұл жағдайда басшылық салық салу, инвестициялық және коммуникациялық саясаттағы ресурстарды сақтау процесіне субъективті әсерді барынша азайту керек. Сондықтан, ЕАЭО-да инновациялық білім беру маркетингтік жобаларының міндеттері едәуір кеңейіп келеді, сондықтан университеттің брендтік ақпараттық қолдауының интеграциялық ресурсы өзгеруде. Брендингтің ақпараттық қолдауы ұлттық университеттің негізгі бренд параметрлері формализацияланған үлгі түрінде ұсынылуы мүмкін. Мұндай модельдің ақпараттық ресурсына келесі компоненттер кіреді: ұлттық университеттің білімдік, кәсіби және шығармашылық формасындағы зияткерлік әлеуеті және ғылыми-зерттеу білімі мен басқару шешімдерінің жиынтығы.

Инновациялар мен жоғары технологияларды дамытуға, жоғары технологиялы өнім жасауға және оны сыртқы нарықтарға жылжытуға, сондай-ақ қазақстандық компаниялардың халықаралық бәсекеге белсенді түрде қатысуына кедергі келтіретін тосқауылдарды жою Қазақстандағы инновациялық белсенді компанияларды құру мен дамытудың маңызды шарты болып табылады. Ғылыми өнімді шығарудан көшбасшы тұрған елдер ЖІӨ есебінен ғылымға бөлінген қаражаттарға қатаң бақылау орнатады. Ол үшін мемлекет тарапынан салықтық жеңілдіктер, бюджеттік қолдау, инвестициялар тарту, құрал-жабдықтар лизингі сияқты экономикалық механизмдер қолданылады. Елімізде зерттеулер мен әзірлемелерге бюджеттің қатысуы төмен сол себепті ғылыми өнімді әлемдік нарыққа шығару деңгейі нөлге тең. Қазақстандық жоғары технологиялық экспортқа қолдау көрсету мақсатында сыртқы экономикалық қызметтің барлық құралдарын қоса отырып, жобаларды сыртқы саяси деңгейде қолдау шараларын жандандыру, сондай-ақ жоғары технологиялы өнімнің экспорты кезінде кедендік және салықтық жеңілдік көрсету жоспарланып отыр. Сонымен бірге, шетелдік әріптестермен жұмыс істегенде оларға тиісті технологиялар мен зияткерлік меншік құқықтарын бере отырып, қазақстандық кәсіпорындармен бірлескен өндірістер ұйымдастыру мүмкіндігін, сондай-ақ отандық кадрлар даярлау мақсатында ынтымақтастық бағдарламаларын әзірлеуді және іске асыру көзделеді.

Қазақстан экономикасының өзекті стратегиялық міндеттерінің бірі ғылым мен өндірісті өзара байланыста дамыту. Ол дегеніміз республиканың ғылыми –техникалық, өнеркәсіптік қуатын дамыту, сақтау, ұлттық экономикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ете отырып, жаңа ақпараттық технологияларды жасау, игеру. Қазақстанның ғылыми-технологиялық саясаты инновациялық процестерді белсенді етуге өңдеу өнеркәсібінде жаңа бағыттарын ашуға зерттеуге, ғылым мен өндіріс арасында алшақтықты болдырмауға бағытталуы қажет. Ғылыми өнімді сыртқы нарыққа толыққанды ұсыну арқылы өндірістің бәсекелік қабілетін арттыру мүмкіндігі туады.

Ақпараттық желіде сандық технологияның Еуразиялық кеңістіктегі белсенділігін арттыру үшін ең алдымен сол кеңістіктің қалыпты жұмыс атқаруына талдау жасау арқылы бірнеше факторлары анықталды. Кеңістіктегі орта оның қалыпты жұмыс атқаруына қолайлы. Күшті жақтары бұл ЕАЭО атқарушы органдардың нақты құрылымы, кеден одағы, оған елдердің мүше болуға талпынысын айтуға болады. Ал әлсіз тұстары бұл ЕАЭО қатысушы елдердің әр түрлі әлеуметтік экономикалық даму деңгейі, одаққа кіру бақылаушылардың құқығында болуы, ЕАЭО-ның тарапына батыстың көшбасшыларының әсері. Ішкі және сыртқы қауіптер де бар. Ол елдің кеден одағына мүше болуымен

қатар саяси тұрпаттағы мәселелермен де байланысып кетеді. Сыртқы халықаралық ұйымдармен байланыс орната отырып, экономикалық мәселелермен байланысты мүмкіндіктерді қарастыру маңызды. Экономикалық интеграция процесінде сандық технологияның маңыздылығы күн санап артып келеді.

Сол себепті қазіргі таңда жоғарыда айтылған «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасының төртінші бағыты «Адами капиталды дамыту» халықтың сандық сауаттылығын арттыру және күзіндеттілігін қалыптастыру бағытында білім беру бағдарламасын енгізу және сандық платоформаны енгізуге қаржылық қолдау жасалуы қажет. Ресейде де Қазақстан тәрізді «Ресей Федерациясының цифрлық экономикасы» мемлекеттік бағдарламасы қабылданып Қазақстанда сол тәрізді «Цифрлы Қазақстан» бағдарламасын дамытуда. Бұл жерде ортақ жүйелік сенім қалыптастыратын жаңа ақпараттық кеңістікте мемлекет аралық интеграцияны қамтамасыз ететін, болашақта латын харпін қолдана отырып, инновациялық платформаиы қалыптастыру маңызды. ЕАЭО сарапшылары Дүниежүзілік банкпен бірлесе отырып, 2025 жылға дейінгі цифрландыру құжатын енгізу бойынша осы процестің болашақта мүмкіндігі мен қауіп қатерлерін зерттеген. Нәтижесінде тиімді интеграцияның сенімді негізін құру үшін кешенді шаралар жүйесі сонымен қатар құрылымдар арасында құқықтық негізін қалыптастыру маңыздылығы баса назарда болу қажеттілігі көрсетіледі.

Әдебиеттер тізімі

1. «Цифрлы Қазақстан» Мемлекеттік бағдарламасы 12 желтоқсан 2017 ж
2. Государство и рынок: механизмы и институты Евразийской интеграции а условиях усиления глобальной гиперконкуренции Монография 2017 г Санкт-Петербург
3. Ванюшкина В.В. Цифровая трансформация маркетинговой деятельности, Известия Санкт-Петербургского государственного экономического университета. Периодический научный журнал № 1 (97), 2016г
4. Шваб Клаус. Четвертая промышленная революция / К. Шваб – «Эксмо», 2016

Digitalization as a factor economic integration within EAEU

N.V. Yurova¹, N.S. Perova²

¹candidate of economic Sciences, associate Professor of the Department of international economic relations of the Belarusian state University, Minsk, Belarus

²master of Economics, senior lecturer at the Department of Economics and international business, Karaganda Kazakhstan
yurova@tut.by, perova_ns@mail.ru

Summary: this article is based on trend analysis modern digital development, as well as the prospects are considered the impact of the digitalization process and the introduction of new technologies on effectiveness of Eurasian integration. It is shown that coordinated decision-making in the Eurasian Economic Union in terms of regulating new technological phenomena: ensure the competitive advantage of national economies member States and the Union as a whole.

Keywords: Digitalization, integration, Eurasian Economic Union, digital technologies, globalization.

The beginning of the XXI century was marked by significant development of digital technologies and acceleration of economic globalization processes. Information has acquired the status of an indispensable resource in all spheres of human activity. Its use is transformed into knowledge, which in turn is measured by improving the efficiency of production and the economy as a whole.

The purpose of the study is to consider and analyze the opportunities for the future development of the Eurasian Economic Union in a real digital reality, by strengthening cooperation and strengthening the integration process, and to present the expected effects of this process for both the national economies of the participating countries and for the Union as a whole.

At the moment, there is a balance of power in global markets: many traditional industries that accounted for the maximum amount of GDP are losing their importance in the structure of the world economy. Areas of knowledge that are related to the development of digitalization and new information technologies are entering the arena, and research in this area is one of the most competitive areas. Numerous technological trends are gaining momentum and literally predetermine the future leaders of the world economy. The emergence of artificial intelligence technologies, machine learning, blockchain, and other innovations leads